

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Io. Baptistæ Portæ Neapolitani Magiæ Naturalis Libri
Viginti**

Della Porta, Giambattista

Frankfurt, 1607

Variæ gallinaru[m] cu[m] alijs auib. permistiones. Cap. XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70772)

rum conuiuio, traicte per craticulam collo lurcetur: hac enim ratione cum socijs consuescere cōdiscit, dein molestus esse desinit, quum veluti carcere ab inferenda iniuria prohibeatur, alioquin ita ferocit captus, vt nemini, si potest, parcat, quin ore dilaceret. At vbi iam aliquot dies sociarū consuetudine mitior factus erit mas, quam cognouerimus illi inter reliquas magis familiarē, intromittatur, pabulumq; copiosius suggeratur. Et quia plerumq; primā spernit, vel iugulat, ne custos spe omni frustretur, alias in subsidium alat. Vbi cognouerit ab illo auem iam plenam factam, diuortiu statim procurabit, admittaturq; noua pellex, quam cupis vxoris more ab eo tractari: dein vxores ad ouorum incubationem cibabis, vel incubantibus alijs supponas. Sic fetus eueniet, qui à mare nil ferè distet. Vbi oua post animationem exclusa sunt, ab alijs seorsum educantur. Porro sceminæ ex hoc seminio procreatæ, quum ad patrem admittuntur, primò, aut secundo partu, genus ad vnguem propagabis.

Varia gallinarū cū alijs auib. permissiones. CAP. XIV.

AGALLINIS incipietmus, quarum cura solemniss est, quū & domesticæ aues sint, & præ oculis semper habeamus, nec spernendi cōmodi, & lucri, si in varias formas procreabimus, educabimusque. Luxuriosissimi galli sunt, & non modo quum vident sceminas semen emittunt, sed etiam cum earum vocē audiunt, adeo vt abolendæ luxuriæ causa, sæpenumero castrentur; coeunt, & patiunt omni ferè tempore. Generosarum magna scēcunditas, quādo oua vel sexaginta edant ante incubitum, nonnullæ etiam è cohortalibus bis in die pariant, & nonnullæ in tantam copiam pariant, vt effœtæ moriantur. Dicemus primò:

Gallina & perdicis commistio vt fiat.

Perdices libidinis copia gaudent, & in Venerem ruunt, & cum diuersis salacionis generis commiscuntur, coeuntq; inter se, & sobolem suscipiunt, vt in gallinis, vnde ex gallina & perdice: & primi fetus cōmuni generis vtriusque specie generantur, sed tempore procedente, diuersi ex diuersis prouenientes, demum forma scemi-

næ instituti euadunt, ex Aristotele. Et galli agrestes libidinosiores sunt domesticis, & à cubili statim coeunt, sed fœminæ magis procedente die, Athenæus ex Æliano, & Theophrasto, proinde eis uti poterimus commodius in commissione cum perdicibus. Eodem modo eueniet

Gallinæ & phasiani concubitus.

Nam phasiani oua non aliter quam gallinæ ad vigesimum primum diem excludunt, ex Florentino. Et si cæteras aues salacitate non æquat, libidinis tamen tempore cum fœminis libenter versatur, & cicuratur, præcipue si parua sit: nam facilius cicuratur, & cum gallinis admitti potest: nam recenter captus ita ferocit, ut non solum gallinæ, sed ne pauoni quidem parcat, quin more dilaceret. Non desunt qui educatione, & semino phasianorum quæstum faciant. Et si multi sint, qui ad commodum & ad delicias idem efficiant, ut Ferrariæ in Principis aula vidimus, vbi maxima eorum quantitas alebatur, & gallinarum. Quod antiquitus non erat incognitum: siquidem Ptolemæus apud Athenæum ait: Phasiani non modo è Media accersebantur, sed villaticæ quoque gallinæ, ouis è phasiano mare conceptis, copiam illorum præbebant. Primum phasianum marem, qua diximus diligentia cura gallinis cicurare curabis, dein gallinas villaticas quæras variarum plumarum, ut phasianum fœminam mentiri possis, & cum eo inducas, ut veris tempore cum gallinis coeat, & oua habebis nigris punctis vndique maculata, & longè maiora, speciosioraque. Vbi oua exclusa sunt, educantur polenta, ex illius triangularis frumenti genere, quod vulgo *stangetricum* vocant, & apij folijs minutatim incisis, his enim maximè delectatur, & ad incrementa proficiunt. Fit etiam

ex gallina, & columbo commistus pullus.

Sit columba iuuenis, tunc enim temporis seruet in eo ardor coeundi, & feminis superfluitas, senex enim coire non potest: omni enim tempore coeunt columbæ, & fœ. aut æstate, & hyeme. Erant nobis domi columbus cœlebs,

œcelebs, & gallina vidua, columbus satis amplo corpore, & salax, gallina parua, siue nana: vna versabantur: vnde tempore veris columbus gallinam superuenit, quæ suo tempore oua dedit, & ab eo incubata, exclusa sunt, pullosque ex utroque mistos nobis dedit, ab utroque progenitore retinens effigiem. Magnitudo corporis, capitæ forma & rostri erat columbi, pedes gallinæ, pluma quam albissima, & crispa, pedes pennæ operati, atque ut columbus pipiebat, qui maximi nobis fuit oblectamenti, & iucunditatis, quiq; non alibi, quam cubili, aut mulierum sinu quiescebat. Sed videtur

gallopauus ex gallo & pauone compositus.

Gallopauum dico, siue indicam gallinam, qui videtur ex gallo, & pauone compositus, & si potius pauonis, quam gallinæ constet forma. Habet pauonis magnitudinem & corpus gallinæ cristam, & submentum, habet cum pauonibus communem vocem, eandem explicationem, colorumq; varietatem: carnis sapor ex utroque compositus, ob id non dissimilis admodum mistio utriusque generis. Sed quum simul domicuratae essent, gallopauus foemina, & pauo masculus, nata sunt oua fecunda, ex quibus pulli omnium pulcherrimi exclusi sunt, pennas habentes nigridissimo colore fulgentes, qui cum pauonibus denudè se commiscentes, totus ferè pauoninus fuit partus. Idem de alijs poteris excogitare.

Quomodo variarum proprietatum accipitres generabis. CAP. XV.

ACCIPITRUM aliquas adducemus mixtiones, quarum exemplo in alijs auibus ex te ipso poteris imaginari: aliqua vitia in eis emendabimus, nouosque habitus inducemus ex varijs progenitoribus. Primo quomodo generetur auis

Theocronus ex accipitre, & aquila.

Accipitres ad libidinem sunt inflammatisissimi, & etiam specie diuersi inter se coire putantur, ex Aristotele: coeunt cum aquilis, & spurias aquilas gignunt. Aquilæ & luxuriosissimæ sunt: & si aliorum animalium non semper maribus obediunt foeminae ad coitum, aquilæ co-